

INNLEDNING

Velkommen til Komsatoppen musikkbarnehage, vår hovedarbeidsmetode er prosjektarbeid.

Komsatoppen musikkbarnehage er en barnehage der musikk står sentralt i alle våre aktiviteter. Vi vil ha et større fokus på musikk enn andre barnehager. Et mål for oss er å gjennomføre ett til to prosjekter i løpet av barnehageåret og fordype oss i ulike tema. Prosjektene blir valgt med bakgrunn i barns interesser og innspill. Prosessen i de ulike prosjektene er viktigere enn et sluttresultat. Vi vil i alle prosjektene jobbe mot et mål, men barnas medvirkning er avgjørende for prosessen. Det vil bli utarbeidet prosjektplaner for hvert nytt prosjekt.

Barnehagens visjon Hjertets rytme er livets sang

HOVEDTEMA FOR BARNEHAGEN 2017-2022

Det musiske barnet

Hovedmål

Barna skal få oppleve, utforske, leke, fremføre, mestre og sanse musikk. De skal få mulighet til å oppleve gleden som musikk alene gir.

Satsingsområde

Musikk

Det musiske barnet og musikk i hverdagen

"Et barn er født med hundre språk, men blir frarøvet nittini", sa den italienske filosofen og pedagogen Loris Malaguzzi som grunnla de spesielle barnehagene i Reggio Emilia i Nord-Italia (Wallin 1996). Musikken er ett av disse språkene som ligger naturlig i det nyfødte barnet, men etter hvert er det talespråket som dominerer. Alle er vi født musiske, og vi kan utvikle vår evne til å være musiske mennesker hvis vi får muligheten til det. Barn må møtes musisk som barn, ikke som uferdige voksne eller som en forberedende musikkundervisning der barn stiller blanke.

Det musiske er det helhetlige. Den musiske hverdagen er en helhetlig hverdag. Det musiske mennesket er et menneske som benytter seg av hverdagens mange muligheter til skapende nærvær. Et menneske som er rikt på uttryksmuligheter.

Musikkaktivitetene skal alltid ha lekepreg, og det er gleden i leken og musikken som skal være drivkraften.

Rammeplanen sier følgende om faget kunst, kultur og kreativitet: «barna skal få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon» (Kilde: Rammeplan for barnehagen)

BARNEHAGENS SAMFUNNSMANDAT

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.» (Lov om barnehager)

Den 1. august 2010 trådte det i kraft en ny formålsparagraf for barnehagen. Ifølge formålsparagrafen skal barnehagen fremme felles verdier som understreker helhet og sammenheng mellom barns utvikling og læring. Omsorg, lek, læring og danning er grunnlaget for barnas allsidige utvikling i barnehagen, vi skal derfor videreføre og jobbe med et helhetlig syn på læring, der disse begrepene står sentralt.

Samfunnet er stadig i endring, slik også synet på barn har gått igjennom store endringer. I dag er fokuset på de voksnes ansvar for å behandle barna som likeverdige individer, og møte barna med tillit og respekt. Et barn skal føle seg sett, og hørt. Ved å føle seg sett og hørt, gir dette følelsen av å være en aktiv del av et fellesskap. Dette er med på å styrke barnets identitet. Videre kan det være en motivasjon for videre læring. Det er også med på å danne grunnlaget for tro og tillit både til seg selv og andre.

Vi lever i et flerkulturelt og mangfoldig samfunn. Formålsparagrafen understreker at vi skal vise respekt for at vi lever i et flerkulturelt samfunn, og bygge felles verdier på tvers av ulike livssyn og kulturell bakgrunn. Formålsparagrafen er utvidet til også å omfatte naturen. " Å ta vare på naturen og hverandre" rommer både empati og økologisk ansvar, og skal være en naturlig del av barnas dannelsesprosess.

Den gode barndom

«Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.» (Barnehageloven § 1 Formål, 3. ledd)

Det er vårt mål å skape en åpen og aktiv barnehage som preges av en atmosfære av anerkjennelse, nærhet, trygghet og danning - et sted hvor barn og voksne utvikles og trives sammen.

Vi velger å fremheve følgende pedagogiske prinsipper:

Danning= å skape seg selv

Rammeplanen sier: «at barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap» (Rammeplan for barnehager 2017)

Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter.

Danning skjer i samspill med omgivelsene og med andre og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati. Personalet i Komsatoppen musikkbarnehage skal anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger.

Danning er mer enn utvikling, mer en læring, mer en oppdragelse og mer enn sosialisering, samtidig rommer danning alt dette. Det handler om barnets oppfatning av den kulturelle og sosiale verden som det er til stede i. Personalet i komsatoppen musikkbarnehage skal utfordre barnas tenkning og synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet.

Omsorg

«Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet.» (Rammeplan for barnehager 2017)

Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. Barnehagens personale har en yrkesetisk forpliktelse til å handle omsorgsfullt overfor alle barn i barnehagen. Omsorgsforpliktelsen stiller krav til personalet om oppmerksomhet og åpenhet overfor det unike hos hvert enkelt barn og det unike i situasjonen og i gruppen. Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre. Å gi barn mulighet til å gi hverandre og ta imot omsorg er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse, og er et viktig bidrag i et livslangt læringsperspektiv. Personalet i komsatoppen musikkbarnehage skal møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn. Vi skal være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet. Vi skal tone oss inn til barnet - ikke ut fra barnet. Med dette mener vi at vi møter barnet med dets behov og på dets premisser.

Læring

«Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.»

(Barnehageloven § 2 Barnehagens innhold, 5. ledd)

Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet, og er nært sammenvevd med lek, omsorg og danning. Barn kan lære gjennom alt de opplever og erfarer på alle områder. Barns undring må møtes på en utfordrende og utforskende måte slik at dette danner grunnlaget for et aktivt og utviklende læringsmiljø i barnehagen. Personalet i Komsatoppen musikkbarnehage skal ha et aktivt forhold til barns læringsprosesser, med dette mener vi at; vi er tilstede og opptrer på en kreativ, spontan og improviserende måte.

Lek

«Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.»

(Barnehageloven § 2 Barnehagens innhold, 2. ledd)

Leken er barnas «jobb» og er det viktigste barna kan foreta seg i barndommen, både ute og inne. Leken er et allment menneskelig fenomen der barn har høy kompetanse og engasjement, den er en grunnleggende livs- og læringsform som barn kan uttrykke seg gjennom. Leken er en del av

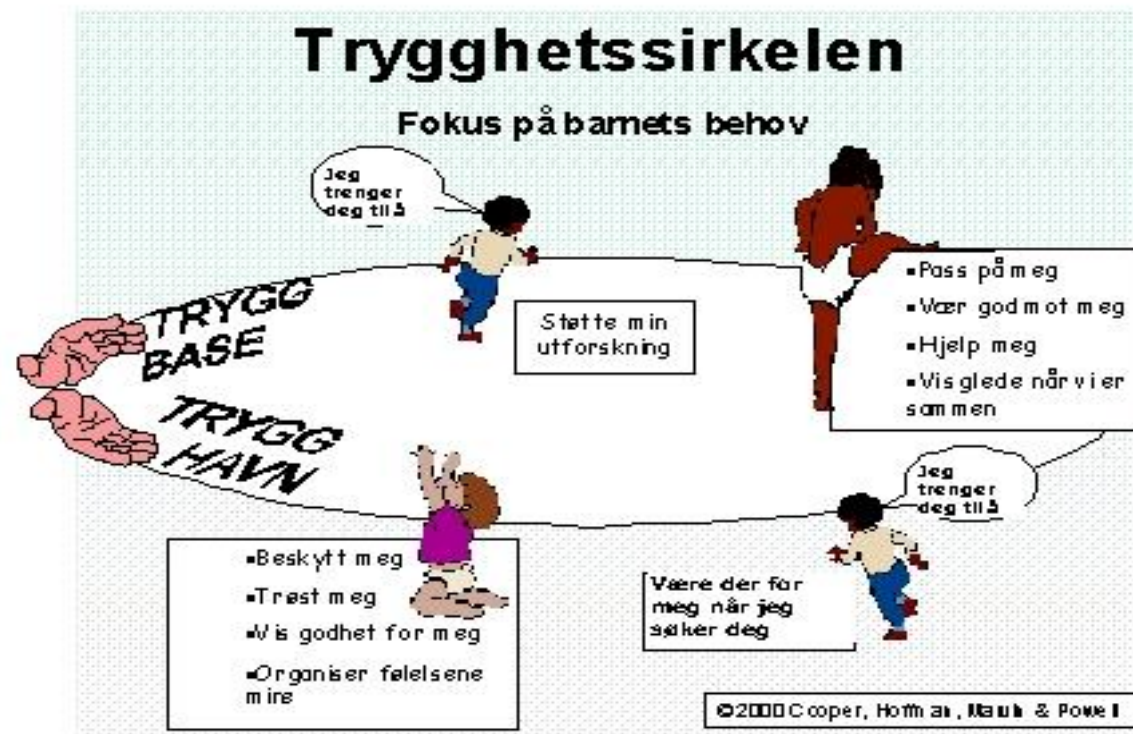
barnekulturen og gjenspeiler forhold i barns oppvekstmiljø og i samfunnet generelt. I leken overføres også barnekulturelle tradisjoner fra eldre til yngre barn. Barna må få impulser og inspirasjon til leken gjennom varierte opplevelser.

Personalet i Komsatoppen musikkbarnehage skal være tilstede i leken, veilede, støtte og videreutvikle leken sammen med barna.

De minste i barnehagen

I Komsatoppen musikkbarnehage er vi opptatt av at alle barn skal oppleve trygghet og tilhørighet for så å kunne leke, utforske og lære.

Det er en stor overgang for barn og foreldre når barnet går fra å være hjemme med foreldrene til å tilbringe mesteparten av sin våkne tid med andre voksne og barn.

Personalet skal være en trygg base for barna.

Språklig kompetanse

Småbarnsalderen er den grunnleggende perioden for utvikling av språk. Samhandling gjennom kroppsspråk og lek med lyder er en vesentlig del av det lille barnets måte å nærme seg andre mennesker på. Personalet i komsatoppen musikkbarnehage skal oppfatte og bekrefte barns uttrykk og samtidig sette ord på deres inntrykk og opplevelser, dette er av avgjørende betydning for videre utvikling av talespråket. Felles opplevelser og aktiviteter gir

unik mulighet for kommunikasjon mellom barn. En rekke barn har et annet morsmål enn norsk og lærer norsk som andrespråk i barnehagen. Barnehagen må støtte at barn bruker sitt morsmål og samtidig arbeide aktivt med å fremme barnas norskspråklige kompetanse. Det er viktig at barna blir forstått og får mulighet for å uttrykke seg. Personalet i komsatoppen musikkbarnehage skal løfte fram de ulike språkene som til enhver tid er representert i barnehagen, slik at barna skal få føle stolthet og tilhørighet til eget morsmål. Språket gir identitet og tilhørighet, og er avgjørende for den intellektuelle, emosjonelle og sosiale utvikling (Anne Høigård 2009). I vår flerkulturelle barnehage er dermed språket viktig for å kunne bygge opp barnas identitet. Her kommer vårt arbeid med språkkisten godt med, da den er spesielt tilpasset flerspråklige barn.

Sol Lyster har satt fokus på hvor viktig den tidlige språkinnlæringen er for barnets senere leseutvikling og da spesielt med tanke på leseforståelse. Undersøkelser har vist at barnets ordforråd i 3-4 års alder kan si noe om hvor stor leseforståelse barnet senere får. Barn med dårlig ordforråd kan lære å lese, de kan knekke koden, men mange vil få problemer rundt 4 klasse, når bøkene blir mer og mer preget av ord som er mindre vanlig i muntlig språk, forskjellen øker voldsomt fra 4. trinn. Ordforråd spiller en større rolle i leseutvikling enn tidligere antatt. Dersom et barn har et dårlig ordforråd vil avstanden til andre barn bare bli større og større ettersom barnet blir eldre.

Personalet i Komsatoppen musikkbarnehage «bader» barn i ord og bruker hverdagsituasjoner som viktige læringsarenaer i språkinnlæringen. Barnehagen tilrettelegger for de barna som har behov for ytterligere hjelp i språkutviklingen sin.

Vi må utvikle gode strukturer som lar barnet ta i bruk språket, introdusere nye ord, lære barn "fremgangsmåte" på hvordan de forholder seg til ord som er nye og som ikke passer på noen av de allerede eksisterende "knaggene" barnet har i sitt hode. Vi må utvikle gode strategier på hvordan vi kan hjelpe barn som strever med språket, både i samhandling med voksne og andre barn.

Sosial kompetanse

«Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.»

(Barnehageloven § 2 Barnehagens innhold, 4. ledd)

Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen uttrykkes og tilegnes av barn i samspill med hverandre og med voksne. Anerkjennende og støttende relasjoner er et grunnlag for utvikling av sosial kompetanse.

Personalet i komsatoppen barnehage skal arbeide kontinuerlig med å støtte og fremme enkeltbarns og barnegruppens sosiale ferdigheter. Personalet skl være rollemodeller og bidrar gjennom egen væremåte til barns læring av sosiale ferdigheter. Vi skal være et aktivt og tydelig personale, som er nødvendig for å skape et varmt og inkluderende sosialt miljø.

BARN MEDVIRKNING

«De (barna) skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.»

(Barnehageloven § 1 Formål, 2. ledd)

Vi ønsker å være en barnehage der barna får være med på å medvirke i sin hverdag i barnehagen. Vi lytter til barnas ønsker om hva de vil gjøre i barnehagen. Vi ønsker å være en "JA DET GJØR VI" barnehage. De minste barna i barnehagen har ikke alltid forutsetninger til å reflektere over hva vi skal gjøre flere måneder frem i tid, vi skal derfor være lydhør for hva barna ønsker å gjøre "her og nå", dette utvides etter hvert som barna blir eldre. Personalet skal være spontane og engasjerte i barnas ønsker, men samtidig tydelige og klare voksne. Barns medvirkning må ikke forstås slik at barna alltid skal inn å bestemme, men vi skal gi barna en mulighet til aktivt å delta i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barns medvirkning er med i FNs barnekonvensjon § 3:

" barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet."

Gjennom prosjektarbeid er barna med i hele prosessen, fra tankekart til mål. Vi bruker samtaler og observasjoner til å se hva barna interesserer seg for, og i den grad kunne tilpasse prosjektet ut ifra barnas interesser og ønsker. Barna skal få være med på evalueringer i etterkant av aktiviteter. Vi ønsker å dokumentere arbeidet for dere foreldre og det gjør vi gjennom å ta bilder av prosessen i prosjektet. Bildene vil dere se på avdelingene og på My kid. Dette betyr at ulike aktiviteter som på forhånd er planlagt og står på ukeplan, kan bli byttet ut med andre aktiviteter etter barnas ønsker i forhold til hvor vi er i prosjekt prosessen.

Barnehagen som kulturarena

Barnehagen har en viktig rolle som arena for utvikling av kulturell identitet. Vekselspill mellom formidling og barns egen aktivitet skal være en del av barnehagens særpreg. Barnehagen må være åpen for impulser fra den lokale, regionale, nasjonale og globale verden. Barnekultur forstås som kultur av, med og for barn. Barn deltar i kultur og skaper sin kultur. Barn gjenskaper selv og fornyer kulturen, i samspill med hverandre, med voksne og med det kulturmøtet de får med andre mennesker og situasjoner. Barnehagen skal ta del i kulturen i nærmiljøet gjennom møte med institusjoner, organisasjoner og enkeltpersoner. Eldre generasjoner kan dele viktig kunnskap med barn og personalet i barnehagen. Personalet skal formidle tradisjoner som skaper tilhørighet gjennom bøker, litteratur, sang og musikk og kreativ virksomhet.

MOBBING

Mobbing i barnehagen kan skje på mange måter. Det kan være handlinger fra voksne eller andre barn som gjør at barnet ikke føler at det hører til eller er viktig for fellesskapet. Det kan være at barnet blir holdt utenfor leken og samtalen, eller aldri får leie eller sitte ved siden av noen. Små barn kan dytte, bite og slå. Dette er en del av utviklinga til barn, og er ikke nødvendigvis mobbing. Men dersom barnet ditt gang på gang blir plaget eller ertet, bør du ta opp dette med barnehagen.

Mobbing kan for eksempel være:

- å bli baksnakket
- å få spredt et rykte om seg
- å bli holdt utenfor
- å bli presset eller truet til å gjøre ting for andre som en ikke vil
- å bli kalt noe stygt eller få en stygg kommentar for eksempel om utseende, klær, tro, eller dialekt
- å bli slått, dyttet eller pirket på
- å få sekken sin, eller noe annet en eier, kastet rundt

«Rammeplanen sier at personalet skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre» rammeplan for barnehagen 2017.

Personalet i Komsatoppen musikkbarnehage forebygger dette ved å gå inn i leken og lære barna leke- og samspillskoder. Personalet i Komsatoppen musikkbarnehage jobber med leksjonene i Steg for Steg (se presentasjonen av Steg for steg senere i årsplanen) for å fremme barns empati og utvikle en god selvfølelse.

PEDAGOGISK DOKUMENTASJON

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes.

Dokumentasjon er å gjøre våre observasjoner av det utforskende barnet synlig for alle. Å dokumentere er vår vei til å kvalitetssikre og profilere vår barnehage. Dokumentasjon som vi gjør for dere foreldre, blir pedagogisk når vi i ulike settinger har dialog og refleksjon rundt observasjoner, både i personalgruppa og barnegruppa. Vi samtaler om læringsprosesser og evaluerer, som igjen brukes til å videreutvikle det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Våre observasjoner gjøres synlig for dere foreldre blant annet ved fotomontasjer av de ulike aktivitetene på avdelingene. Under de årlige foreldresamtalene dokumenterer vi for dere foreldre, hva vi har observert angående deres barn.

Vi ønsker å øke kvaliteten på den tilbakemeldingen som dere foreldre får fra oss, og vi ønsker også å øke graden av deres innsyn i barnehagen. For å dokumentere barnas barndom i barnehagen tar vi bilder under ulike aktiviteter som vi noen ganger henger opp inne på avdelingen. My kid er et viktig hjelpemiddel i dokumentasjonen, der finner dere bilder og historier fra hverdagen i barnehagen. Denne dokumentasjonen er også viktig for barnas selvbilde og identitet. Barna får et hjelpemiddel i fortellingen om «seg selv», og det gir barnet mulighet til å kunne fortelle mor og far om barnehagedagen sin. Synliggjøring av barnas aktiviteter er dermed viktig både for dere foreldre og for barna. Vi samler dokumentasjon (bilder, fortellinger, tegninger, formingsprodukter og så videre) fra barnets tid i barnehagen i en perm. Denne får barnet med seg når barnet slutter i barnehagen. Permen står i barnehagen, der kan foreldrene gå og se i sitt barns perm.

De 7 fagområdene med prosessmål.

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse.

<p>Kommunikasjon, språk og tekst Gjennom arbeidet med dette fagområdet, skal bhg bidra til at barna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter. • Bruker språket til å skape relasjoner, deltagelse og som redskap til å løse konflikter. • Videreutvikle sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd. • Leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord. • Møter et mangfold av, fortellinger, sagn og uttrykksformer • Opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale. • Utforsker og gjør sine erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter.	<p>Etikk, religion og filosofi Gjennom arbeidet med dette fagområdet, skal bhg bidra til at barna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Få kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og bli kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen • Utforsker og undrer seg over eksistensiekke, etiske og filosofiske spørsmål • Får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier • Får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på • Utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.	<p>Kropp, bevegelse, mat og helse Gjennom arbeidet med dette fagområdet, skal bhg bidra til at barna</p> <ul style="list-style-type: none"> • opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt • bli kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold • videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper. • Opplever å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer • Blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser. • Setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser. • Får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid
<p>Personalet må være (utdrag fra r.planen)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lyttende og oppmerksomme • Formidle fortellinger og skape rom for barnas opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer • Være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barns mestring • Samtale med barn, og være lydhør for deres innspill • Støtte barnets utvikling • Være bevisst egen begrepsbruk og bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen • Styrke barnets nysgjerrighet, lærelyst og glede • resonnere og undre seg sammen med barna • møte barna musisk • sørge for at barna har tilgang til og tar i bruk ulike typer spill, teknologi, tellemateriell, klosser, leker som gir de ulike mulighet er til utforskning og læring. • gi barna impulser og erfaringer • legge til rette for mangfoldige naturopplevelser og bruke naturen som arena for lek, undring • samtale med barna om deres og andres kunstneriske og kulturelle uttrykk. • Legge til rette for barn i lek og hverdagsaktiviteter.		<p>Antall, rom og form Gjennom arbeidet med dette fagområdet, skal bhg bidra til at barna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger • Utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper • Leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på • Erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse • Bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse • Undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer og opplever matematikkglede
<p>Kunst, kultur og kreativitet Gjennom arbeidet med dette fagområdet, skal bhg bidra til at barna</p> <ul style="list-style-type: none"> • har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer • tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede. • Bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne. • Møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykk • Bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk • Opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet	<p>Nærmiljø og samfunn Gjennom arbeidet med dette fagområdet, skal bhg bidra til at barna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet • Erfar • er at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse • Utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt • Blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner • Blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer • Blir kjent med at samene er Norges urbefolkning, og får kjennskap til samisk kultur • Får kjennskap til nasjonale minoriteter.	<p>Natur, miljø og teknologi Gjennom arbeidet med dette fagområdet, skal bhg bidra til at barna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opplever og utforsker naturen og naturens mangfold • Får gode opplevelser med friluftsliv året rundt. • Opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover. • Får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen. • Får kunnskap om dyr og dyreliv • Lager konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redakper og teknologi • Får kjennskap til menneskets livssyklus.

Progresjonsplan: barns musikalske utvikling

Visjon Hjertets rytme er livets sang	Hovedmål Det musiske barnet	Gleden: Musikkaktivitetene skal bidra til at barna opplever at musikk i seg selv skaper glede. De musiske grunnelementene: melodi, rytme, puls, tempo, dynamikk, styrkegrad og klang skal gå igjen i planen.
--	---------------------------------------	---

Områder ↓	Alder →	0-1,5 år	1,5 – 3 år	3-4 år	4-6 år
Glede	Mål for barnet	Barnet selv skal kunne oppleve og uttrykke egen glede av musikken. Oppleve glede ved å lytte til ulike musikkstiler.	Kjenne og vise det selv å bidra med sang, rytmer og regler. Oppleve glede ved lytting.	Oppleve kulturelt og emosjonelt fellesskap gjennom musikken. Oppleve glede ved aktiv lytting til ulike musikkstiler.	Oppleve mestring og samhold ved å skape noe sammen med andre.
Musikk	Mål for barnet	Bli møtt med sang, rim og regler som gjensker melodier og jevne rytmer slik at barnet kan tilpasse seg andres rytmer. Introduksjon til forskjellige klanglyder skal være med på å stimulere den kognitive utviklingen.	Delta aktivt i sang- og rytmeleker gjennom å synge og være fysisk aktiv. Barnet skal oppleve gleden ved å bruke rytme- og enkle melodiske instrumenter. Barnet skal fåkjennskap til forskjellige musikkstiler.	Delta aktivt i sang- og rytmeleker gjennom å synge og være fysisk aktiv. Oppleve medtring ved bruk av rytme- og enkle melodiske instrumenter. Eksperimentere med klangbilder gjennom lek. Ta i bruk ulike musikkstiler.	Kan produsere musikk det har hørt. arnet skal få oppleve glede ved samspill både i band og kor. Kjente musikkstykker tas i bruk ved at barnet selv får spille akkordinstrumenter og lage rytme og puls.
Kreativitet	Mål for barnet	Få bryte genser ved å være et skapene menneske og få aksept for det. Barnet skal bli kjent med rim, regler, rytmer og vers.	Det skal legges til rette for at barnet skal kunne lage egne rytmer, rim, regler og vers. Improvisasjon i forhold til å lage nye melodier og tekster skal understøttes av de voksne.	Barnet skaper rilleksituasjoner der musik er en naturlig del og at den kommer spontant. Barnet skal sammen med andre improvisere musikk.	Barnet lager egne sanger ut i fra kjente låter, og fremfører dem.
Lek	Mål for barnet	Sangleken skal kjennetegnes av barnets egne lekelede.	På eget initiativ sette i gang sangleker.	Kan holde fokus på aktiviteten over lengre tid.	Barnet kan ta styringen i lek, og veilede andre barn.
Språk	Mål for barnet	Bli stimulert til selv å utforske språklyder og lydhermende ord.	Øve på uttale av høyfrekvente ord. (ord som gjentas ofte i en tekst)	Kan uttale de høyfrekvente ordene i teksten	Kunne lage rim og regler med høyfrekvente ord.

Alder	0-1,5 år	1,5-3 år	3-4 år	4-6 år
Aktiviteter	Klappeleker, fingerleker, tåregler, gjemmeleker, lytting og dans. Bruk av rytme- og enkle meoldiske instrumenter (klangstaver) Dette gjøres under stellesituasjn, matsituasjon, garderobesituasjon, legging, samlingsstund og utetid.	Fingerleker, gjemmeleker, tellelek, dans og lytting. Bruk av rytme- og enkle meoldiske instrumenter (klangstaver) Dette gjøres under måltid, samlingsstund, sangstunder samt legge-/stellesituasjon.	Bruk av rytme- og enkle meoldiske instrumenter (klangstaver) Kor (enstemmig), dans, sangleker , rim, regler og ellinger.	Bandinstrumenter, flerstemmig kor (kanon), musikal, rytmeinstrumenter, dsngleker, rim, regler, ellinger, sang , dans og drama.
Forslag til sanger	Bæ bæ lille lam, Oppe på fjellet, De tre små fisk, Bjørnen sover, Fem små apekatter, Tommelfinger, tut tut sier onkels bil, hjulene på bussen, 10 små indianere	Bjørnen sover, hokus og pokus, Olle bolle, Lille gutt kan tromme, Napoleon med sin hær, Aramsamsam, tommelfinger, hode skulder kne og tå, buggi buggi, trollgubben lurvelegg, bæ bø lille lam gikk på restauranr, lille bukken bruse.	Boogi boogi, Per Sjuspring, Liten undulat, Tre små kinesere, min hatt den har tre kanter, tante Monika, ti små indianere, lille kattepus, satt to katter på et bord, fløy en liten blåfugl, ta den ring, alfabetsanger på ulike språk, blomster små gule blå, Billi boy, bukkene brus.	Boggi boggi, Billy boy, jeg gikk en tur på stien (kanon), alle fugler (tostemt), fader Jakob (kanon), vem kan segla, gubben Noa (kanon), bjørnen sover
Forslag til regler	En ring av gull, Ride ride ranke, Tåtill, gå i skogen	Fem små apekatter, Ormen den lange, tommeltott slikkepott osv, panneben øyesten.	Bro bro brille, bamse bamse ta i bakken...., Finnbeck og Fia	Slå på ring, det satt to fugler, elle melle, ellinga vellinga, Ole Dole Doffen

	0-1,5 år	1,5-3 år	3-4 år	4-6 år
Kjennetegn ved alderstrinnet	<p>Barnets musikalske utvikling starter i fosterstadiet. Inne i mors mage hører det lyder, sang og musikk og kjenner pulsen og rytmen av mors kropp. Det kjenner godt til mors stemme ved fødselen, som gir en trygg og god overgang til verden utenfor mors mage.</p> <p>Det nyfødte barnet elsker å bli snakket med. Det er viktig å synge for barnet, herme lydene barnet lager, og stimulere barnet slik at det opplever et hav av lyder og melodier.</p> <p>Barnet utvikler etter hvert gripeevnen og kan klare å holde på en gjenstand.</p> <p>Barnet vil da helt naturlig dunke gjenstanden i gulvet og på bordet og skape sin egen personlige puls. Dette kalles en grunnslagsfølelse.</p> <p>Barnet elsker å bevege seg til musikk, men klarer ennå ikke å holde takten i musikken. Det er viktig at vi som voksne klapper takt og rytme når vi spiller eller synger, slik at barnet etter hvert kan avpasse sin egen grunnrytme til musikken det hører.</p>	<p>Barnet begynner nå å bli veldig opptatt av de ulike stemmeleiene vi har. Barnet oppfatter om du er interessert, begeistret, sint, eller lei deg. Det hører forskjell i stemmens toneleie. Det er derfor viktig at de voksne bruker ord som er i samsvar med det vi vil formidle stemmemessig.</p> <p>Toåringen liker godt å bevege seg til musikk, men ennå vil hopping, klapping og gynging foregå i barnets grunnpuls, og ikke i takt med musikken.</p> <p>Barnet som er to år, vil begynne å nynne, lage sin egen melodi og synge på de ordene det har lært seg. De første tonene som barnet lager, kalles en <i>urters</i>. I musikkens teoriverden har tonene ulike avstander seg i mellom. Urtersen er en avstand, den høres ut som når barna leker brannbil (bæ-bu, bæ-bu), eller bruker ringerklokka på døra.</p> <p>Barnet har ennå vanskelig for å gjengi sanger, men det kan komme noen korte motiv som barnet har hørt ofte. «Bæ, bæ ...» To- og treåringen lager også sine egne ord til kjente melodier. Melodiene er ikke helt på plass ennå, men de er lette å kjenne igjen.</p> <p>Sangleker passer godt i denne alderen. Barnet liker å lage egen musikk fremfor å høre på.</p>	<p>Rim, regler og sangleker er en stor del av den sosiale leken for tre- og fireåringen. Barnet dikter og improviserer og lager tekster over kjente melodier selv. Dette kalles spontansang. Enkelte av barna klarer nå å synge enkelte toner i en melodi riktig, og de klarer å klappe rytme og takt.</p>	<p>Nå prøver barnet å gjengi sanger det har hørt, og barnet ønsker at det skal være riktig. Barnet begynner å oppdage forskjellige musikksjangre og kan interessere seg for pop og rock og hip hop. Det å få synge i mikrofon og eventuelt bruke teppebankeren som gitar er helt topp. Barna etterligner og imiterer det de har sett og hørt.</p> <p>Barnet har også kommet langt i sin motoriske utvikling og klarer å slå takten på trommer, holde rytmen på ulike rytmeinstrumenter. Noen barn klarer å synge helt rent, det vil si å treffe de riktige tonene i en melodi.</p> <p>Barn i denne alderen har gode forutsetninger til å spille melodiske instrumenter.</p>

Barnehagebasert kompetanseutvikling

Vi i Komsatoppen musikk barnehage driver med barnehagebasert kompetanseutvikling. Barnehagen vår er en lærende organisasjon, vi jobber med at våre medarbeidere utvikler seg faglig, og øker sin kompetanse. For å få en hel personalgruppe til å øke sin bevissthet og gjennom det endre praksis, jobber vi systematisk over tid med ulike tema. Tiltakene vi gjør skal være forankret hos assistent, fagarbeider, pedagogiske ledere, styrer, foreldre og eier. Dette skal bidra til en utviklingsprosess for personalet i vår barnehage på tvers av kompetansenivå. «Sammen om det viktigste» er Alta barnehagenes utviklingsplan, denne strekker seg over 4 år, med ulike satsningsområder hvert år. Barnehageåret 2017-2018 er satsningsområdet «[Psykiske helse](#)». Dette satsningsområde vil være vårt fokus i vår barnehagebaserte kompetanseutvikling dette barnehageåret. Hele personalgruppen samt vikarer holder nå på å gjennomføre et nettkurs om vold og seksuelle overgrep, dette gir personalet vårt redskaper til å kunne se og forstå barn som er utsatt for vold og seksuelle overgrep. Vi skal øke vår kompetanse på barnesamtaler, og vil gjennomføre samtaler med barna, ved blant annet bruk av canvas samtalekort.

Trafikksikker bhg - vi er sertifisert av Trygg trafikk som trafikksikker barnehage

I Komsatoppen musikkbarnehage har vi et stort fokus på trafikk og sikkerhet. Vi starter trafikkopplæringen allerede på småbarnsavdelingen. Vi følger Trygg trafikk sine retningslinjer når det gjelder buss og bil. Vi bestiller alltid buss med trepunktseier på lengre turer. De minste barna er ikke med på buss turer utenfor 50 sonen. På barnehagens parkeringsplass har vi tegnet opp en sykkelbane med trafikkregler og trafikk skilt, dette brukes mye av barna på vår, sommer og høst. Barna bruker sykkelhjelmer når de er på sykkelbanen. Når vi bruker sykkelbanen sperrer vi av for biltrafikk med bukker.

Hoveddelen av trafikkopplæringen skjer ute i trafikken, men også i form av forberedelse til tur. Vi har egne handlingsplaner for sikkerhet på tur, sikkerhet på tur i bil og buss og trafikksikkerhet i barnehagen.

Alle ansatte rygger inn til parkering, foreldre oppfordres til å gjøre det samme. Dette tas opp hver høst på foreldremøtet. Vi oppfordrer også foreldrene skriftlig med plakat på døren om å parkere trafikksikkert og miljøvennlig.

Barnehagen har to porter som vender ut mot vei og parkeringsplass, begge portene er sikret med minimum to låseanordninger. Foreldrene oppfordres til å huske på å lukke portene og begge låsene.

Våre verktøy

IKT i barnehagen

IKT står for informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Den teknologiske utviklingen gjør det mulig både å finne informasjon og å kommunisere budskap.

I barnehagen kan IKT blant annet omfatte:

- stasjonær, bærbar og nettbrett
- fargeskriver og skanner
- kamera, videokamera og web-kamera
- programmer for kreativitet og kommunikasjon

- interaktive fortellinger og dataspill
- elektroniske leker som dukker som gråter og biler som fjernstyres
- Internett
- telefon, mobiltelefon
- CD- eller DVD-spiller, diktafon og Mp3-spiller
- projektor.
- Mikroskop

Det er viktig å understreke at det ikke er de digitale verktøy i seg selv som er interessante, men måten personalet i barnehagen bruker dem i sitt pedagogiske arbeid. En forutsetning for aktiv og skapende bruk av digitale verktøy, er at alle i personalet lærer seg verktøyene selv, utforsker mulighetene og etter hvert gir barna utfordringer med

utgangspunkt i deres interesser, kunnskaper og ferdigheter.

My Kid

My kid er et digitalt verktøy som forenkler og sikrer beskjed formidling, og gir foreldrene et unikt innblikk i hva som til enhver tid foregår i barnas hverdag. Det er en nettportal skreddersydd for ansatte og foreldre i barnehagen.

Hovedfunksjoner:

- Oppslagstavle
- sms
- kommunikasjon
- foto
- månedsplaner
- nyhetsbrev
- dagrapporter
- fremmøtelogg
- ferieavvikling
- sovelister
- tellelister
- tur registrering

TRAS (Tidlig Registrering Av Språkutvikling)

Vi kartlegger barnas språkferdigheter gjennom registrering i Tras-skjemaet. Dette skjemaet følger barnet fra det er 2 år og blir oversendt barnets skole ved skolestart, etter samtykke fra foreldre. Denne kartleggingsmetoden brukes i alle barnehagene i kommunen. For fremmedspråklig barn bruker vi TRAS uten aldersinndeling.

TIDLIG INTERVENSJON

(TI) handler om å forebygge at barn utvikler vansker gjennom å gi barn som trenger det hjelp på et så tidlig tidspunkt som mulig.

Vi vet at tidlig hjelp til barn gir gode resultater, og vi vet at tidlig hjelp kan være helt avgjørende for at barn får den beste læring og utvikling.

Systemarbeidet gjennomføres ved at det pedagogiske personalet i barnehagen observerer barna på alle avdelingene. Barnehagen innkaller så personer fra de kommunale hjelpetjenestene som fysioterapitjenesten, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), barnevernstjenesten og helsesøstertjeneste til drøftingsmøte. Systemarbeidet innebærer at ansatte i barnehagen og ansatte i hjelpetjenestene sammen ser og vurderer hvordan barnehagen kan bidra til å gi det enkelte barn det beste tilbudet, og deretter drøfte om der er barn som ser ut til å ha behov for særskilt oppfølging.

Barnehagen som system blir også observert og vurdert.

Vi understreker at drøftingene bare har som formål å hjelpe barn. Foresatte som ikke ønsker slik drøfting knyttet til egne barn bes om å reservere seg. Foreldre/foresatte vil få et skriv der dere har muligheten til å reservere dere. Dere vil også etter hvert få mer informasjon om organisering av screeningen.

Steg for steg

Steg for Steg er et program for barnehagen og grunnskolen, 1.-7 trinn. Steg for Steg har som mål å gi barn mulighet til å lære og trene på viktige og nyttige sosiale ferdigheter og øke sin sosiale kompetanse. arbeid må starte tidlig for å ha mest mulig effekt.

Sosial kompetanse er: ferdigheter, kunnskaper og holdninger som gjør det mulig å etablere og vedlikeholde sosiale relasjoner. Evnen til å forholde seg til andre er kanskje det mest vesentlige barn kan lære. Sosial kompetanse er viktig for å skaffe seg venner og bli akseptert i samfunnet. Det er viktig å vite hva andre forventer av deg. Steg for Steg fokuserer på at barn skal utvikle sin evne til å kommunisere og omgås andre på en positiv måte.

Steg for steg er delt i 3 emner: empati, sinnemestring og problemløsning. I empati lærer delen barna å kjenne igjen og tolke ansiktsuttrykk. I sinnemestringsdelen lærer de strategier for å mestre sinne og i problemløsningsdelen går vi inn på ulike måter barna kan løse konflikter på. Foreldrene vil få infobrev hjem hver gang vi begynner på et nytt emne.

Den grunnleggende drivkraften i Steg for Steg er å bygge videre på det positive barna gjør. Dette krever aktive voksne som er gode rollemodeller og som ser det unike i hvert enkelt barn.

TRAS
Observasjon av språk i daglig samspill

Forebyggende

Grønne tanker -glade barn

Vi blir kjent med tenkebamsene Grønn og Rød. Måten barn lærer å forholde seg til følelseslivet på, danner grunnlaget for hvordan man som voksen forholder seg til følelser. Barnehagebarn lærer av det som skjer i barnehagen, både det som er planlagt, og det som oppstår underveis. Grønne tanker & glade barn kan brukes både som en metode for planlagt tematisering av tanker og følelser i samlingsstunden med alle barna, og som en metode for refleksjon, forståelse og bearbeidelse med utgangspunkt i hverdagshendelser.

Tenkebamsene Grønn og Rød skal hjelpe barn til å lære å forholde seg konstruktivt til egne tanker. Tanker som skaper vansker, kalles rødtanker. Tanker som skaper glede, trivsel og trygghet, kalles grøntanker. Grønn og Rød kan lekes med, brukes som påminnere og være konkrete hjelpemidler.

Språkkista

Språkkista er et pedagogisk hjelpemiddel i barnehagen som fungerer som en idébank med materiell og praktiske råd i forbindelse med språkstimuleringsarbeidet i barnehagen. Språkkista er i første omgang tenkt til bruk i forbindelse med språkstimulering for barn som trenger litt ekstra språkhjelp i barnehagen. Språkkista har ulike temaer som er knyttet til barnas hverdag, og er tilpasset barn fra forskjellige bakgrunner og med ulike forutsetninger.

Å lage et godt språkmiljø i barnehagen er viktig, særlig for de som trenger det mest, deriblant de flerspråklige barna og de med behov for å jobbe ekstra med språk. Jobbingen med Språkkista egner seg både for jobbing med enkeltbarn og for små språkgrupper.

Matematikkrom

Barnehagen har i tillegg til hovedsatsingsområdet, et særskilt fokus på språk og matematikk. Vi har derfor laget et matematikkrom hvor to og to kan sitte i ro å forske på å bruke matematikk, igjennom kategorisering og sortering, telling, veiing med mer. Gjennom hele oppveksten vil barnet ha behov for matematisk kompetanse, da barn er tidlig opptatt av tall og telling, utforsker rom og form, og er på jakt etter sammenhenger. Barnehagen har et ansvar for å oppmuntre barns egen utforskning og legge til rette for tidlig og god stimulering.

Språk/lekegrupper/musikkgrupper

I vårt arbeid opplever vi at det er barn som har behov for ekstra tilrettelegging for å tilegne seg viktig basiskunnskap for videre utvikling. Vi har også et fokus på å styrke barns sosiale kompetanse. Måten vi jobber med dette på er enkeltvis eller i små grupper med barna det gjelder.

Metoder

Lek vil hele tiden være den viktigste arbeidsformen i barnehage, men førskolelærere og assistenter, må være bevisste på hvordan barn kan og bør stimuleres.

Språk

Preposisjoner

Står preposisjoner alene har de ikke noe konkret innhold. Det er først når de skal forklare forholdet mellom noe som er angitt at de får sin virkelige betydning.

For å jobbe med preposisjoner og forståelsen av dem i ulike kontekster, er det viktig å visualisere ordene for barna, for førskolebarna også gjerne skriftlig på flippovertavle. Det er viktig at vi voksne er bevisste og aktive språkmodeller for barna og bruker preposisjoner i vår daglige tale (istedenfor å peke og si der, dit og så videre).

Dekke bord sammen med barn en aktivitet som gir rom for og blant annet å bli kjent med preposisjoner, antall, rom, form, ord, plassering. 1 dag i uken.

Dialogen

For de yngste barna vil mye av ordlæringen skje i den dialogen barnehagepersonalet har med det enkelte barn eller små grupper av barn. Dialogen er grunnleggende for barnas språkutvikling og læring. Ikke minst er spørsmålene den voksne stiller og måten de blir stilt i en samtale med barn vesentlige.

De minste barna vil også jobbe med prosjektord, men på en noe enklere måte. Hvor dypt man dykker i ord vil alltid være avhengig av barnets alder og utviklingsnivå.

Høytlesning

Det skal være faste rutiner for høytlesning i barnehagen. Denne rutinen skal inneholde hvor mye vi leser for barna på ukentlig basis. I hvilke situasjoner bør lesingen foregå. Hvordan gjennomføre interaktiv lesing, osv. Vi bruker også prosjektor i høytlesningen.

Hjelp til interaktiv lesing:

- La ord komme i fokus - snakk om ordene, sjekk at barna forstår dem og om de kan sette ordene inn i en kontekst.
- Sette barna inn i rett modus: snakke om bildene på forsiden, hva kan boka handle om.
- Arbeid med ord (i en fortelling som skal leses høyt for barna) før, under og etter at teksten/fortellingen leses høyt for barna.
- Bruke gjenstander fra fortellingen for å støtte barnas ordinnlæring. (bruk Snakkepakken)
- Stoppe opp på vanskelig ord, og snakke med barna om disse. Dette er en flott sjanse til å repetere de ordene som det er satt fokus på.

Ellinger, rim, regler, vitser, gåter, sangleker.

Barn liker å leke og tulle med språket. Vi har i vår kultur en enorm mengde ferdige rim, regler, sangleker, etc. som vi kan bruke i barnehagen. Ved å leke med språket får barna en dypere kunnskap om språket. Rim er en viktig aktivitet i forhold til leseutviklingen, å rime gir kunnskap om oppbyggingen av ord. Kan du rime, så har du en stor kompetanse i språk.

Sangleker er fine språkaktiviteter, men for at det skal ha stor verdi i språkarbeidet må vi jobbe med høyfrekvente ord i sangleker, og på denne måten gjøre barna oppmerksomme på disse ordene.

SAMLINGSTAVLE

Vi har laget og videreutviklet en samlingstavle som brukes på hver avdeling, dette etter inspirasjon fra Karungi Førskola. Tavla kan brukes på ulike måter, det er avhengig av målet for den aktuelle samlingsstund, barnas alder og forutsetninger. Hovedmålet med samlingstavla er å øke barnas vokabular, matematikkforståelse og bokstavbevissthet på ulike nivåer. Tavla brukes også for å synliggjøre for barna hvilke ulike flagg som er representert i barnehagen. På barnets bursdag blir riktig flagg presentert.

FØRSKOLEGRUPPA

De eldste barna i barnehagen har en egen gruppe en gang i uken. I denne gruppa legger vi til rette for at barna skal få et best mulig grunnlag til å møte skolen. Vi har blant annet fokus på musikk, samhandling, selvstendighetstrening, språk og matematikk. Vi gjør enkle oppgaver med bokstaver, tall og begreper, og vi spiller spill. Vi jobber med selvstendighetstrening ved påkledning og dobesøk, og å smøre egen matpakke. Vi vil danne kor som vil synge enkle flerstemte og kanon sanger. Vi vil også lære mer avanserte enstemte sanger. Barna vil få muligheten til å lære seg å spille instrumenter og danne band. Barna på førskolegruppa vil også få utøve musikk utenfor barnehagen.

De voksne på førskolegruppa i år er: Lill Torunn Wirkola Jansen, Gøril Andersen

Mål for førskolegruppa

- Gå dypere inn i temaene, gi nye og spennende opplevelser med særskilt fokus på språk og matematikk
- Opplæring på instrument
- Kor og band
- Ha utøvende musikkaktiviteter utenfor barnehagen
- Gi barna utfordringer som tilsvarer deres alder og utvikling
- Gjøre overgangen mellom barnehage og skole mykere ved å jobbe med skolerelaterte tema
- Jobbe med ordforrådsutvikling på en slik måte at barna kjenner igjen språket i skolen
- Gi barna trening i samhandling i alderslik gruppe
- Gi barna selvstendighetstrening ved å få trene på blant annet påkledning, do-besøk, smøring av egen matpakke.

MAT OG MÅLTIDER I BARNEHAGEN

Familien og hjemmet har hovedansvar for barnets kosthold, men fordi barnet inntar mange måltider i barnehagen har også barnehagen stor innflytelse på barnas kosthold og helse. Barnehagen er en pedagogisk og helsefremmende institusjon. Barnehagens arbeid med helse, måltider, kosthold og hygiene er nedfelt i barnehageloven, rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver og forskrift til miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Vi følger helsemyndighetenes retningslinjer for mat og måltider i barnehagen. I Komsatoppen musikkbarnehage har vi varm mat 2 dager i uka, og ferske hjemmebakke rundstykker 1 dag i uken, vi baker også egne brød i barnehagen Dette for å få et variert tilbud til barna - grønnsaker følger også med hvert måltid. Vi tar hensyn til barnas forskjellige kulturer, og er vi i tvil spør vi dere foreldre direkte. Barna får frukt hver dag eller hjemmelaget fruktsmoothie/hjemmepresset juice. Barna er aktive deltakere i matlagingen. Vi ønsker ikke at barna har med godteri i barnehagen- det gjelder også tyggegummi og halspastiller.

BURSDAGSFEIRINGER I BARNEHAGEN

I samlingsstund får de krone og kappe, der synger vi for barnet og "skyter raketter". Under lunsj får de drikke fra et bursdagsglass. Når barnet kommer til barnehagen blir det møtt med bursdags plakat på døra, der det er opplyst at barnet har bursdag og hvor mange år han/hun fyller. Og selvfølgelig har vi også hengt opp flagget til ære for barnet. Barnet får også velge seg en liten gave fra en spennende gaveeske [□] Lyssermoni med gode tanker fra hvert barn og hver voksen til bursdagsbarnet. Vi har en egen bursdagsstol på hver avdeling.

Bursdagsinvitasjoner: Dersom ikke alle barna på en avdeling er invitert må invitasjoner deles ut i privat regi. Det skal ikke legges invitasjoner i barnas hyller eller sekk. Kontaktinfo finner dere på mykid.no. Dere foreldre har anledning til å låne barnehagen vederlagsfritt på ettermiddagstid eller i helg for å feire bursdag. All organisering av bursdager skal holdes utenfor barnehagen og barnehagepersonalet.

PRAKTISKE OPPLYSNINGER

Leker i barnehagen

Barna har ikke anledning til å ha med leker i barnehagen, dette fordi det skaper konflikter og brukes til å "kjøpe" venner. Det kan lett bli en konkurranse mellom barna om hvem som har den fineste, tøffeste, kuleste osv leke med seg. Dette kan være en utfordrende situasjon for barna, vi ønsker derfor at barna ikke har leker med i barnehagen. Dersom noen har behov for et kosedyr/koseklut med seg i barnehagen, ta kontakt med personalet og lag en avtale for dette.

Merking av klær

Det er viktig at dere merker alle klærne til barna deres med barnets eget navn. Dette gjelder nye og arvede klær. Dette gjør det lettere for både dere og personalet å finne klær som er på avveie.

Skifteklær

Vi ber dere om at dere passer på at barnas kurver i garderoben til enhver tid er fylt opp med skifteklær, tilpasset årstiden. Og at kurvene blir etterfylt og oppdatert ettersom barna vokser.

Håndhygiene

Vi vasker hendene før hvert måltid og etter do-besøk. Personalet hjelper barna med dette og sørger for at det blir gjort.

FORELDRESAMARBEID

Mål: I Komsatoppen barnehage skal vi ha et foreldresamarbeid som er preget av åpenhet og glede. Vi jobber sammen mot et felles mål

MØTEPLASSER

- Foreldremøter
- My kid
- Foreldresamtaler
- Foreldrekafe og andre arrangement
- Samarbeidsutvalg/foreldreråd 4-5 ganger i året. Saker til SU leveres i hvite postkasser på hver avdeling. Frist for innlevering av saker er 1 uke før møtet.
- Daglig kontakt ved bringing og henting.

METODE:

- Foreldremøter 2 ganger pr. år der vi legger til rette for direkte medvirkning i barnehagens planer og virksomhet
- Alle får tilbud om minimum 2 foreldresamtaler i året gjennomført av pedagogisk personal
- I følge- og hentesituasjoner legger vi til rette for daglig muntlig kontakt

Barnehagen skaper møteplasser for barn, foreldre og personalet gjennom foreldrekafe 2 ganger i året.

Retningslinjer ved sykdom

Husk å melde fra om sykt barn.

Syke barn skal være hjemme.

Som en hovedregel skal syke barn naturlig nok ikke gå i barnehagen. Likevel kan vi som foreldre noen ganger være i tvil. Komsatoppen musikkbarnehage ønsker at foreldrene skal ha som hovedregel "er jeg i tvil, så er det ikke tvil -syke barn har det best hjemme!".

Barnets behov

Barnets behov for å være hjemme fra barnehagen er avgjørende.

Allmenntilstand

I utgangspunktet er det alltid barnets allmenntilstand som avgjør om barnet kan gå i barnehagen eller bør være hjemme. For Komsatoppen musikkbarnehage betyr god allmenntilstand normal appetitt, feberfri og være friskt nok til å kunne delta i normale aktiviteter i barnehagen (det vil si orke å være med i gruppefellesskapet, samt kunne være ute). Er barnet i dårlig form, gi beskjed slik at vi kan følge opp. Temperatur på 37,5 på morgenen beregnes som feber.

Se eget skriv på Mykid. «Tiltak ved smittsomme sykdommer.»

